

Raad van de
Europese Unie

Brussel, 24 november 2023
(OR. en)

15924/23

LIMITE

EPPO 46
COPEN 413
FIN 1229
GAF 40
CSC 541

NOTA

van:	het voorzitterschap
aan:	het Comité van permanente vertegenwoordigers/de Raad
Betreft:	Europees Openbaar Ministerie - Studie over de werking van het EOM - Betrekkingen met nationale autoriteiten

Voor de delegaties gaat hierbij de bovengenoemde nota van het voorzitterschap.

Inleiding

Na de vaststelling van Verordening (EU) 2017/1939 van de Raad van 12 oktober 2017 betreffende nauwere samenwerking bij de instelling van het Europees Openbaar Ministerie (“EOM”) is het EOM op 1 juni 2021 met zijn operationele activiteiten begonnen.

In artikel 119, lid 1, van de verordening is bepaald dat de Commissie opdracht geeft tot een evaluatie van de uitvoering en de gevolgen van de verordening, alsmede over de doeltreffendheid en doelmatigheid van het EOM en zijn werkmethoden. In artikel 119, lid 2, wordt daaraan toegevoegd dat de Commissie wetgevingsvoorstellen indient indien zij concludeert dat het noodzakelijk is te kunnen beschikken over aanvullende of meer gedetailleerde regels met betrekking tot de opzet van het EOM, zijn functies of de voor zijn activiteiten, waaronder grensoverschrijdende onderzoeken, geldende procedures. Dit evaluatieverslag over de uitvoering en de gevolgen van de verordening moet uiterlijk op 1 juni 2026, vijf jaar na de start van de operationele activiteiten van het EOM, worden ingediend.

Tijdens de informele vergadering van het CATS in Madrid van 8 september 2023 wisselden de deelnemers van gedachten over de samenwerking tussen de nationale rechtsstelsels en het Europees Openbaar Ministerie.

Tijdens de vergadering van het CATS van 17 november 2023 werd de Commissie verzocht de belangrijkste bevindingen te presenteren van een studie over de EOM-verordening, waartoe zij in 2022 opdracht had gegeven. De studie zelf is na die vergadering rondgedeeld. De Commissie benadrukte dat de conclusies van de studie niet noodzakelijkerwijs het standpunt van de Commissie weerspiegelen en niet in de plaats komen van het evaluatieverslag op basis van artikel 119 van de verordening, hoewel zij daar wel in zouden worden verwerkt.

De oorspronkelijke focus van de studie, namelijk de verenigbaarheid van de nationale wetgeving van de lidstaten die deelnemen aan de nauwere samenwerking met betrekking tot de EOM-verordening, is uitgebreid tot enkele kwesties in verband met de doelmatigheid en doeltreffendheid van de activiteiten van het EOM die voortvloeien uit de tekst van de verordening zelf, los van de uitvoering door de lidstaten. Voor de methode werden twee verschillende benaderingen gevolgd. Om de nationale wetgeving te beoordelen, verzamelde de contractant gegevens van de 22 deelnemende lidstaten met de steun van een team van nationale juridische deskundigen die ook de Europees aanklager of een gedelegeerd Europees aanklager van elke deelnemende lidstaat hebben geïnterviewd. Nationale juridische deskundigen hebben de concordantietabellen en de nationale samenvattende verslagen opgesteld voor een overzicht van het nationale rechtskader en de naleving van de verordening. Om de doeltreffendheid van de verordening zelf te beoordelen, heeft de contractant deskresearch uitgevoerd en het personeel van het EOM op het centrale kantoor en op decentraal niveau geïnterviewd. De studie richt zich op een aantal bepalingen van de EOM-verordening bij de analyse van enerzijds de nationale wetgeving en anderzijds de kwesties die verband houden met de verordening zelf. Wat de overeenstemming van de nationale wetgeving met de EOM-verordening betreft, waren de belangrijkste punten van zorg de rol van onderzoeksrechters en andere nationale autoriteiten bij de onderzoeken van het EOM, de onafhankelijkheid van het EOM, de rapportage, registratie en verificatie van informatie, en het oplossen van bevoegdheidsconflicten. Wat de kwesties in verband met de tekst van de verordening zelf betreft, zijn de belangrijkste punten van zorg de materiële bevoegdheid van het EOM, het evocatierecht van het EOM, grensoverschrijdende onderzoeken en een bredere analyse van de onafhankelijkheid van het EOM.

Volgens de studie is de nationale wetgeving in een aantal deelnemende lidstaten mogelijk niet volledig in overeenstemming met de verordening en kan het EOM dus worden belet zijn taken naar behoren uit te oefenen. Op basis van die bevindingen gaf de Commissie aan dat zij bilateraal met de lidstaten zou samenwerken om de mogelijke problemen van niet-naleving verder te bespreken en manieren om deze op te lossen.

De studie verdient nadere bespreking in de voorbereidende instanties van de Raad.

Ondertussen acht het voorzitterschap het nuttig om met de studie als achtergronddocument de balans op te maken van de eerste tweeënhalf jaar operationele activiteiten van het EOM en na te denken over de tot dusver opgedane ervaring, met name in verband met de betrekkingen tussen het EOM en de nationale autoriteiten. Deze betrekkingen zijn essentieel voor de goede werking van het EOM. Zij hebben betrekking op kwesties als toereikende middelen, de beschikbaarheid van gespecialiseerde onderzoekers, communicatie- en meldingskanalen, verdeling van bevoegdheden enz. De meeste aspecten komen aan bod in de EOM-verordening, maar we hebben nu ervaring met de wijze waarop de verordening wordt uitgevoerd en wat de uitdagingen zijn.

Vraag aan de ministers

Tegen deze achtergrond wordt de ministers verzocht hun mening te geven over de betrekkingen tussen hun nationale autoriteiten en het EOM, en daarbij aan te geven welke eventuele moeilijkheden of tekortkomingen zich sinds de start van de werkzaamheden van het EOM hebben voorgedaan, en wat mogelijke verbeterpunten zijn.